

LA SENYERA
SETMANARI CATALÀ

Don Francisco Xavier Bonet y Clara

POST MORTEM TUAM

Al malaguanyat Xavier.

¿Reneguém? Reneguém, oh sí, ¡malhaja tot lo del mon!

En va procuro portar mon pensament á las cosas més hermosas y rialleras, tot es negre, tot plora, tot es trist, tot va de dol. Vull veure arbres que alegrin ma imaginació y sols veig salcers que extenen sas brancas cap á terra com si volguessin enfonsarse en lo mateix lloch d' ahont han exit; vull sentir aucells que ab sos cants halaguin mas orelles y sols veig inmóvil, allá en los núvols, la silueta del au de rapinya, vull rebre en mon front l' alenada de la brisa que del bosch devalla perfumada, y sols sento envers meu lo terratrémol que mou l' huracá arrasant pobles y devastant campinyas. ¡Qu' es trist lo mon quan lo cor pert un de sos objectes!...

Aquellas flors que espontáneament nasqueren vora del riu, gronxantse sobre sas brancas, y besantse las unas á las altrás; las que ab sos perfums feren eixir de ta pensa esclats de sentiments y nuvoladas d' ideas; las que mil voltas nomenares per parlar dels teus amors; las que frescas, olorosas y bellas vejéres y contemplares, formáren lligadas unas ab altrás, corona de recort que als peus del túmol y á la capsalera de ta caixa col·locadas foren. Y formaren la corona, frescas, olorosas y bellas com sempre, tal com tú las vejéres vora del riu, com si res hagués passat; la brisa que las besava arrencava d' ellas aromas que á altres sers feren sentir potser. Perdéren un admirador sense marcirse, perdéren un ayman sens desfullarse... ¡malhaja las flors!

Aquella brisa que mil voltas admiráres quan enjogassada acariciava 'ls teus cabells, traydora entrá á ta cambra y 't ferí de mort! malhaja mil voltas la brisa! Ella introduhí en ton cos febre sobrehumana, no ja aquella febre d' art en que á voltas embolcallá ton cap, sinó febre de mort, que envenená ta sang y un á un aná descomponent els órgans de ta economia fins arribarte al cor. ¡Per 'lla ahont visquéres, per 'lla ahont sentíres, per 'lla moríres! ¡Y jo que 'm creya que de cor ja no 'n tenías! Jo sabia que 'l teu cor l' havias entregat á una dona y que ella te 'l havia robat ¡malhaja la lladral després d' esmicolartel. Més ja sé, ja sé, era un sol tros: lo tros més gran encara glatía en ton pit: era 'l tros de que 'n feres ofrena á ta mare, y las mares no roben á sos fills ¡qué han

de robar pobretas! ¡Benhajan sempre las mares!... Lo tros més petit era lo nostre, lo dels amichs, lo dels companys que ara 't plorém; nosaltres te 'l guardavam... ¡sí que 'n tenías de cor! Dos trosos del teu valian més que 'ls cors sencers de molts altres homes, porque tú valias molt... ¡Y tot s' ha fos, tot ha de desaparescut, res de lo que fou es ja de la vida, tot es ja de la mort! ¡Malhaja 'l mon!

Més que dich are; no, tú no ets pas mort. Morir es aniquilarse, es desapareixer, es no deixar derrera d' un, rastre de la personalitat, y tú no ets pas mort. Carn com ta carn y sang com ta sang en la vida hi has deixat: ta familia ets tú. Pensaments com tos pensaments en lo mon hi quedan: los amichs som tú. D' ideas tevas, forsas n' hi restan: ellas son ton cervell, ton cor, ta personalitat. En ta familia y en tos amichs tu encare vius. ¿Qué hi fá que per aquella dona no siga aixís, i per ella ja eras mort en vida! Ella estava fora de la lley natural; ella 't costá la vida; escribint ta venjansa, escribint ton primer article póstum «Confesió tácita» t' arplegá la brisa que 't portá á la tomba!...

Més per nosaltres, los que t' estimavam, encara ets viu; lluny de nostre costat, sí; pero aprop de nostres cors.

¡Quin mal varem cometre perquè aixís se 'ns enduhsin un amich! ¡Quina injustícia es aquesta! A tú potser la mort t' ha tret horas de patir, pero á nosaltres y á tos próxims que al teu costat sols goigs y alegrías hi teniam de trobar ¡perqué aquesta punyalada? ¡Malhaja 'l mon!

Adeu company y amich; no es pas aquest que jo 't tributo lo nomenat l' últim recort; n' es lo primer; l' últim... l' últim no arribará pas may: ¡t' estimava massa perquè pugui arribar! ¡Fins á després!

F. PUJOLÀ VALLES.

Barcelona 6 Juny 1898.

~~~~~

LO GUAYTA DE MONTJUICH

Poesia premiada ab la joya oferta per la Redacció de LA COSTA DE LLEVANT en los Jochs Florals de Barcelona de 1898.

HISTÓRICH.

I.

¡Quin bon vellet, el Guayta—que 's va morí,
A Palamós be 'n parlen—del vell Mauri!
De la nostra marina—les glories sab,
Ell vos dirá sa historia—de cap á cap.
De Montjuich á la Torra,—sempre amaten,
Ha senyalat les veles,—lo temps y el vent.
Vegé nostra Marina—naxe y florir,
Y quan l' ha vista morta—se 'ns va morir.

II.

Ell prou vos retrauria—los jorns aquells
Que s' ompli Barcelona—de grans vaxells,
Tallats per mestres d' axa,—dels que no n' hi ha,
Que ara á Lloret y Blanes—van á captá;
Que 'l pinetó y 'l melis—del alt Vallés
En bergantíns tornaven—dels més lleugers,
Y fragatas veleres—de bon guindat
Botaven desde Rosas—fins á Mongat.

III.

¡Ab quin goig dalt la Torra—feya senyal
Quan la nau apuntava—tot just el pal!
¡Ab quin goig á les mares—y á les mullers
Marcava la tornada—dels mariners!
Les promeses miraven—dalt del Castell:
—¡Una bola á la punta!—¡ja torna ell!
Y 'ls armadors dels Porxos—de ca 'n Xifré
Ab quin goig ja talayen—la nau que 'ls vé.

IV.

May vegé nostra terra—tant be de Deu,
Les nostres naus anaven—per tot arréu;
Catalana bandera—passa per tot,
Es catalá 'l nostramo,—també 'l pilot.
Catalana la casa—del armador,
Los pobles de Marina—s' hi feyen d' or...
¡Mes, noves lleys vingueren—d' allá Madrit,
Que en lo port los navilis—nos han podrit.

V.

Las lleys de la marina—lluny de la mar,
Les fan els que ni saben—qué es navegar,
Ni per cremar ja 'ls volen—nostres vaxells;
Mentre unes naus arriuen—com uns castells.
Son d' acer y de ferro—y se 'n porten gent
Qué cerquen lluny de casa—llar y aliment,
¡S' en porten á les guerres—joves feyners,
Qui, morint, paguen culpes—qu' ells no han comés!

VI.

Lo bell guayta, bandera—posa sovint,
Es que un vaxell de guerra—va distingint;
¡Deu fes que Barcelona—no 's senti may
Exos monstres de lluyta—portant l' esplay!
¡Tot llur acer y ferro,—plom y cordam
Servís pera la industria—que abandonám!
Com li plauria al guayta—sols senyalá
Les naus plenes de nólits—qui porten pá!

VII.

Al guayta no l' hi donen—res, per montar.
Els senyals de la Torra,—y se 'n va á captar,
S' en va á captar la xàrcia—y trossos de pal
Y de las naus n' hi donen—qu' ha fet senyal;
Y de les naus desfetes—penja els bócios
Per senyalar les noves—de mar endins.
¡Matge de la vida,—tomba y bressol
Agermanats unintse—de sol á soll

VIII.

Ahir va morí 'l guayta—¿qui ho escateix?
¡Potser ningú el recorda?—¡tant qu' ho mereix!
Héroe amagat, la terra—l' ha de enaltir.
No morí per la pàtria,—mes va sufrir.
Si del vell Mauri 's parla—de Palamós,
Digáu que fou un guayta—com no n' hi ha dos,
Que de nostra marina,—recort vivent,
Morí, al véurela morta,—de sentiment!

ARTUR MASRIERA.

SECCIÓ LLIURE

Sr. Director de LA SENYERA.

Molt apreciable senyor meu: Havent tingut el gust de llegir el número del setmanari que tant dignament vosté dirigeix, he vist que hi ha una seceió lliure, en la que hi he llegit un article firmat per J. Ferrer Quintana, que parla de la qüestió que te més importancia pera aquesta comarca; la referent á la industria dels taps de suro.

No soch més que un senzill treballador, y per lo tant sense més instrucció que la que 's pot adquirir llegint los periódichs; mes hi ha moltes qüestions que per rahó natural pot un resóldrelas, y degut á n' aixó m' atreveixo á enviarli 'l següent article, confiant en que sent una secció lliure hi tindran cabuda totas las opinions.

Li agrahiré reservi 'l meu nom incógnit posant sols la firma de *Un treballador*; y entretant aprofito aquesta ocasió pera oferirme en tot lo que jo pugui. (1)

Los drets d' exportació al suro en pannas.

Comenso per afirmar que no tinch fet cap estudi d' economía, que ni las teorías protectionistas ni las lliure cambistas m' han tret cap hora de dormir, pero he tingut ocasió d' apreciar las necessitats dels obrers y fabricants de taps.

Sé que en aquesta época 'ls magatzemistas de suro tenen casi buyts els magatzems, y que la major part dels fabricants petits no tenen prou suro pera esperar la próxima cullita. Sé, també, que 'ls estrangers s' emportan moltes quantitats de la primera materia que aquí 'ns fa tanta falta; y sabent aixó, no hi haurá ningú que no vegi que 'ls fabricants que no tinguin prou suro haurán de plegar, y necessariamente alguns treballadors se trobarán sense feyna.

Y á 'n aixó que 's refereix sols á dos ó tres mesos, ja que á lo menos fins á Septiembre no 's pot treballar el suro nou, hi ha que afegir que segons ha dit qui pot molt ben saberho, la major part del suro d' Extremadura y Andalucía de la cullita qu' ara comensa, l' han comprat ó bé estrangers ó bé espanyols que l' exportarán á l' extranger. De manera, donchs, que 'l mal no será d' aquestos tres mesos, sinó també de tot l' any próxim: y desgraciadament, quan se comensa á anar malament, s' en fa molta vía

(1) Hem pregut convenient publicar abans de l' article la carta, de la que retirém 'l párrafo final y la firma.—(N. de la R.)

de pitjorar; per lo que 'ls treballadors no tindrem altre remey que 'l d'emigrar, si volèm guanyarnos la vida ab el mateix ofici qu' havèm après desde petits. Y necessariament aquesta comarca, ahont se pot dir que no 's coneixia la miseria, se veurá despoblada de gent treballadora, y 's quedarán, los que no tingan prou pit pera buscar-se la vida, augmentant lo número de pobres.

Aquest mal ha de venir necessariament si no ve 'l suro que 's necessita: y aquest se l'emportan los estrangers, mentres los cambis estigan tan alts.

Si 's prohibeix la exportació de suro, haurèm trobat el remey.

Lo Sr. Ferrer en son article 'ns diu qu'aquest remey no es bo, ni es just; perquè, si 'ls taps se venen per franchs, ¿quít motiu hi ha perquè 'ls propietaris nó hi pugan vendre 'l suro?

En mon pobre concepte n' hi ha un de molt poderós; y es que si als propietaris se 'ls imposa aquest sacrifici, no es pas tan gran que 'ls porti á la miseria: será una disminució en la seva renda, mentres que si aixís no 's fa quins surtirán perjudicats serán los treballadors y 'ls petits industrials.

Y si l'Estat decreta mida tan justa com l'augment de drets d'exportació al suro en pan-nas, no es que siga encubridor de totas las exigencias com diu lo Sr. Ferrer, sino que cunpleix ab sos debers de protector del treball nacional.

El treballador y 'l petit fabricant contribueixen al sosteniment de la Nació: si no tots pagan contribució directa, ningú está exent de pagar consums, ni de pendre cédula; y además, quan venen circumstancias tan difícils com las que estém atravessant, quan hi ha necessitat de acudir á la guerra, 'ls pobres doném lo que val més que 'l dinés, doném la nostra sang.

Y si fém sacrificis pera 'l sosteniment de l'Estat, just es que se 'ns compensin; just es que l'Estat justifiqui las sevas exigencias, donant-nos la protecció que necessitem.

Té molta rahó 'l Sr. Ferrer quan diu que 'l Foment de Cassá se preocupa poch de la classe treballadora; pero al donar protecció pera 'ls petits fabricants, la demana indirectament pera nosaltres, no tota la que mereixém; pero al menos es la necessaria pera que no 'ns morím de fam.

Ha de tenir present lo Sr. Ferrer, que quan diu que 'ls fabricants converteixen los taps en franchs, marchs ó lliuras esterlinas, no está del tot en lo cert. Los que s'aprofitan dels

cambis son els grans industrials y 'ls expedidors. Lo petit fabricant ven de la manera que pot y no de la manera que vol, del mateix modo que las compras, las fa casi sempre forsadas, pera no tenir que plegar: resultant que 'ls seus beneficis, si n' arriba á tenir, son molt limitats. Lo propietari, 'l comerciant de suro y 'l expedidor de taps, s'en emportan tot el benefici, quedant tan reduhit lo del fabricant, que la major part de las vegadas se converteix en pèrdua.

Crech donchs de necessitat que l'Estat ajudi als petits fabricants que no tenen medis pera sostenir la competencia que 'ls estrangers li fan. Aixís demostrará son patriotisme, afavorint los intereses dels espanyols.

Si 'l govern no protegeix als débils contra 'ls forts, majorment si aquestos son estrangers, no se de que servéix lo govern. Si 'ns ha de deixar abandonats á las nostras propias forsas, com los peixos en la mar, ¡pobrets de nosaltres! tindrem sempre que sucumbir á las exigencias dels poderosos.

Los fabricants petits avuy donan la veu d'alarma: 's vehuen perduts si 'l govern no 'ls ajuda: si no 's priva que 'l suro s'en vagi á l'extranger.

Als obrers ens toca ajudarlos: demanant-los hi que també 'ns ajudin en las nostras reivindicacions, porque la situació del obrer també es molt deplorable: los cambis han fet pujar tots los queviures: tot es mes car. Y es perquè aquets articles se compran per franchs y no per pessetas.

Las farinas extrangeras, que segóns tinch entés, eran las que feyan que 'l pá sigués més barato abáns, avuy com s'han de pagar ab moneda extrangera, son més caras y 'l pa s'ha tingut de pujar. Lo cotó ve de fora, 'l carbó de pedra també, y per lo tant los teixits han pujat de preu.

Es dir que per qualsevol cantó que 's miri, la vida avuy es casi impossible. Ens pagan lo jornal en pessetas com abáns, y hem de comprar ab franchs lo necessari pera la vida.

Si fos possible 'l projecte del Sr. Ferrer, que com no hi entench no 'l puch discutir) que 's recordin de nosaltres; si propietaris, fabricants y comerciants se posan d'acort pera fer totas las transaccions en franchs, que no 'ns en escluhixin á n' els treballadors; que 'ns paguin en franchs lo jornal.

Pero com q' aixó me sembla difícil, y veig més clar los beneficis que han de portar los drets de exportació, perquè aixís los espanyols treballarém tot lo suro d'Espanya, aixó es lo

qu'hem de procurar. Que la primera matèria se quedi á casa, y que dels beneficis ne toqui una part al treballador, á qui li es molt difícil poguer disposar de tot lo necessari per la vida ab lo maieix jornal d' abans.

UN TREVALLADOR.

Palafrugell 14 Juny de 1898.

SUSCRIPCIÓ NACIONAL

PERA CONTRIBUHIR ALS GASTOS DE LA GUERRA

Del total de lo que 's recaudi, se 'n destinará una part per socorre als soldats inútils vehins d' aquesta vila.

	Pessetas
Suma anterior. . . (1).	5.496'50
Ajuntament de Palamós. . .	250
D. Antón Ribas Gelabert. . .	10
» Miquel Gubert Llenas. . .	500
Un espanyol.	5
Redacció de «La Senyera». . .	22
TOTAL.	6.283'50

(Continúa oberta la suscripció.)

QUADRET

Pensaments com tos pensaments en lo mon hi quedan: los amichs som tú. D' idees tevas foras n' hi restan, ellas son ton cervell, ten cor, ta personalitat.

FREDERICH PUJOLÁ.

I.

No hi ha que dirho. Lo fill de la costa, quan necessita esplay, no va á buscarlo terra endins.

Sembla que ofeguí l' horitzó tan petit que 'l paysatge forma. El mar l' atrau y cap al mar fa via; allá apropet s' hi troba bé. Es lliure. Tot es ample, tot gran; 'l cel sens mida; el mar se bat furient y ab lo penyal forseja. Ab la sorra no hi vol res; tan sols hi juga.

El misteri l' atrau. Lo inmens de duas blavors que al lluny s' abrassan esfuman un infinit de misteri ahont gosa l' anima atreta per lo bres, lo ritme, lo color, la vida.

Blau del cel ab blau del mar. ¡Quin maridatge!

Horitzó inmens qu' enclous dos infinits,

(1) Nota: Per equivocació anotàrem en lo total anterior pessetas 5.499'50.

sols compararte pots ab lo del pensament y 'l mon que aprop no poden maridarse y ho fan al lluny, com ho fa 'l cel y 'l mar ab llum de gloria, esfumantse potser, pero al fii sens lluyta, solucionantho tot.

Días aixís fins los angels gosan. Días aixís es quan millor somnian.

Somnía, ánima, que dels angels tens la essencia; dorm, cos, que de la matèria y sos atributs esclau, penós vas caminant entre pujadas fatigosas y soptadas caygudas; entre reviscolaments de vida y defalliments d' angoixa. Víu esclava, patint, pobre matèria. Fins en diadas aixís que 't reviscolas ab ambients purs y escalfs que bullan per l' espay, ni conciencia tens del bé y 'l goig que 't dona Natura somrisent, ta mare.

Pel dolor, l' esperit se 't recull y s' agermana patint ab tú.

Pel goig, avuy ingrat, fuig y va á gosarlo tot sol.

Ja no 's recorda que quan pateixes tú, ell t' atormenta recordant lo be gosat y la llibertat perduda. Arrástrat, pobre; per tú sols es la calda, las pujadas, lo camí pedregós, la terra accidentada que penosament trepitjas y 't feireix. Del cel, sols l' huracá es per tú que ab furia 't futeja. La llum per tú es foch que crema. Las celstias sols veus; quant brilla 'l llamp, tú 'ls ulls aclucas, quan l' escalf del mon deuria revifarho tot, tú suas y t' aplanas. Per ell son tots los goigs, totas las ditxas. L' infinit es per ell, per tú la terra. ¿Es ton germá ó ton enemich?

Siga com vulga. Diadas com aquella no las pot perdre. Vol anar lluny, molt lluny, allá al horitzó, ahont s' abrassan cel y mar.

Deixal que voli.

II.

Los cos maquinalment seguía el camí estret que vora la penya angulejant recorra nostra accidentada costa.

Encara que 'l pensament volés, nostras petjadas eran seguras. Una y cent voltas lo camí aquell l' havíam passejat. Ja 'ns coneixía.

Mon company, tot llegint, anava entussiasmantse.

El tema s' ho valía; era un cant dedicat á l' amor.

Lo poeta era novell; un desconegut que cantant cosas tan vellas ho feya ab termes nous; eran uns motllos per mon company y jo desconeguts. Com sentía 'l poeta jo no puch dirho; sols si diré qu' era tan vaporós l' espiritualisme que respirava 'l cant, que abdos quedàrem com qui veu en somnis sols vaguetats de un

Ha mort á Denia ahont residia, D. Aciscle Benabal, Ajudant de Marina que havia sigut d'aquesta vila, y en la que hi contava molts amichs que han sentit aytal desgracia.

Enviém lo nostre pésam á sa familia, desitjantli la resignació necessaria pera sofrir pèrdua tan irreparable.

La carretera de Palamós á Gerona, en lo tros d'aquesta á Palafrugell, y molt principalment desde la Planassa á San Joan de Palamós, se troba en deplorable estat.

Compreném que es degut al extraordinari tráfeh: mes per lo mateix convé que s'engravi més sovint: puig que en l'estat actual, quan plou se troba plena de fanch, y en los días bons s'aixeca una pols, que verdaderament molesta.

Esperém que 's tindrán en compte aquestas indicacions, y no hi haurá necessitat de que 'ns haguém de tornar á queixar.

A causa d'haverse publicat ab algunas equivocacions la última llista de la *Suscripció Nacional*, la torném á insertar pera major claretat en lo present número.

Desde 'l dillúns passat, en la fàbrica coneguda pe 'l convent, propietat de Don Martí Montaner, s'ha establert la casi continuïtat del treball, per medi de dos torns de treballadoras y d'alguns treballadors.

Se comensa 'l primer torn á las quatre del matí, y s'acaba á dos quarts d'una, tenint mitja hora de repós pera anar á esmorsar, que es de las vuyt á dos quarts de nou. Lo segon torn comensa á la una de la tarde se descansa mitja hora á las quatre, altre mitja hora á las set, y acaba á las deu.

Segons tenim entés l'aplaudit autor dramàtic D. Anton Ferrer y Codina te llogats los teatres de Palamós y Palafrugell pe 'ls mesos de Juliol y Agost.

La celebrada artista lírica senyora Bardavio ha donat dos concerts en lo saló principal del Casino «La Unión» d'aquesta vila, fentnos sentir alguns trossos d'óperas, y algunas cansóns italianas.

Los aficionats al *bel canto* tingueren ocasió de satisfer las seuas aficions, quedant molt satisfets de la manera com la citada *contralto* interpretá las escullidas pessas de son repertori per lo que li prodigáren los picaments de

mans, principalment al finalisar l'habanera de Carmen, que cantá ab molt de gust y afinació, lo mateix que tot lo demás que 'ns feu sentir.

La nit del dimars cantá en lo café d'En Salvador Perich essent també molt aplaudida.

Havém rebut 'l número prospecte de «El Guixolense» periódich il·lustrat que 's publica á Sant Feliu de Guixols. Establim gustosos 'l cambi y li desitjém llarga vida.

Los setmanaris *La Veu de Catalunya* y *La Tomasa*, de Barcelona, *L'Oloti*, d'Olot, *La Verdad* de Palafrugell, y *La Lealtad* y *Lo Trapacer*, de Sant Feliu de Guixols, han dedicat també sentidas frases á la mort de nostre Director, en Francisco Xavier Bonet.

A tots ells nostre mes profund agraphiment.

Havem tingut el gust d'extrenyer la má á nostre estimat amich En Francisco Provencals que ha arribat de Londres, y passarà una curta temporada entre nosaltres.

Diumenge á la nit se balláren sardanas al carrer Major, vegentse ab tal motin molt concorregut.

Nostre benvolgut amich en Francisco Ros que resideix á Londres, ha tingut la amabilitat de regalarnos un mapa del Teatre de la Guerra hispano-americana.

Li donem las mes expresivas gracias per la deferencia de que havem sigut obecte.

Nostre estimat amich En Faustino Cabarrocas resident á Sarriá (Girona) ens ha donat el pésam per la mort del que fou nostre director.

Igual manifestació 'ns ha fet nostre amich En Octavi Galcerán que no fa molt, visitá nostre vila en la excursió en bicicleta que feu en companyia de nostre col·laborador En Frederich Pujolá.

A un y altre 'ls hi agraphim de tot cor.

Hem tingut ocasió de llegir detalls del bombardeig de Puerto Rico, en el *Diario Popular* de Mayagüez corresponent al 16 de Maig passat, qué nostre amich D. Francisco Pelegrí y Roger advocat resident en la citada ciutat ha tingut l'amabilitat d'enviarnos per lo que li donem las mes expresivas gracias.

A l' hora d'escriure aquestas ratllas no

està encare ben determinat, tot lo referent á balls y orquestas, pera la festa major.

Sembla probable que hi haurá dos envelats, y tal volta un ball en el Cassino ó en una altra sala.

D' orquestas se parla de la de Torroella, la de la Bisbal y la d' aquesta vila.

Veurém qu' en surtirá,

La nova rasant que s' ha donat á la cera del extrem mes alt del carrer d' Ametllers, resulta molt mes baixa que 'l carrer: essent perillós el trànsit per la profunditat en que la citada acera 's troba: per lo que seria convenient que 's rebaixes el càsrer y la acera del altre costat. De no ferse aixís no seria extrany que algún dia succehís alguna desgracia.

REGIONALS

La companyia de Tarragona á Barcelona y Fransa projecta establir, desde primer de Juliol pròxim, uns abonos personals é intransferribles que permeterán viatjar per sas líneas en 1.ª y 2.ª classe, ab rebaixas del 33, 40, ó 50 per 100 sobre 'ls preus ordinaris.

Dits abonos s' expendrán en totas las estacions de la expressada companyia, enclavadas en territori de Catalunya, pera altra qualsevol de las mateixas; servirán pera determinat número de viatges en proporció de la rebaixa, y tindrán un plasso de duració de trenta días.

S' ha constituíh á Barcelona una societat anomenada *Los Montanyenchs*, que 's dedicará preferentment á la propaganda catalanista y al excursionisme. Consta actualment de més de trenta joves dedicats al comerç, á las industrias y á las arts.

La Associació d' Amichs de la Instrucció y 'l Colegi de Professors de Catalunya han determinat enviar una exposició al Ministre de Foment, demanant la descentralisació dels concursos y de las oposicions.

Aplaudím l' actitud de las duas associacions citadas, y desitjariám que totas las forsas vias del país, secundessin la campanya descentralisadora, que en l' assumpto aquest, tants de perjudicis evitaria, al jovent que surt de nostres centres d' ensenyansa.

Una empresa estrangera está practicant excavacions á Sant Saturní de Noya, pera descobrir unas minas de carbó de pedra que 's diu existeixen per aquells encontorns.

La *Unió Catalanista* ha publicat un manifest dirigit als cataláns, demostrant que 'l desgabell regnant á Espanya que 'ns ha portat á la triste situació qu' avuy atravessém, no es degut á un sol partit, sino á tots, relatant las colonies que hem anat perdent desde Felip II fins avuy.

Reconeix la injusticia ab que han obrat los Estats Units: pero al mateix temps se fixa en lo precari estat nostre; y degut á n' aquest punt de vista práctic, demana que 's vagi á la pau com mes aviat mellor.

Y al final fa veure 'l gran desequilibri entre la forsa económica de Catalunya, y sa forsa política, dintre l' estat actual deduhintne la necessitat de que tots els catalans s' agrupin dessota de la bandera autonómica tant ben sostinguda per la *Unió*.

Registre civil

NAIXEMENTS

Noys.	0
Noyas.	2
Total.	2

DEFUNCIONS

Miltón Freixas y Mont, 2 mesos.—Pere Gafas Costart, 53 id.

Secció Comercial

Desde 'l dia 9 de Juny lo moviment de nostre port ha sigut lo següent:

ENTRADAS

De Bilbao y escalas, vapor «Cabo San Sebastián», de 1178 tons. capitán Zorrozuza, ab efectes.—De Barcelona, llaud «Manuelito», de 22 tons. patró Gallart, ab efectes.—De Vinaroz, llaud «2.ª Dolores», de 32 tons. patró Lluch, ab efectes.—De Barcelona, llaud «Pepito», de 33 tons. patró Ventura, ab efectes.—De Sevilla y escalas, vapor «Andalucía», de 1148 tons. capitán Rubio, ab efectes.—De Vinaroz, llaud «Tres Pepes», de 32 tons., patró Solé, ab garrofa.—De Blanes, llaud «Joven Pepe», de 29 tons., patró Albertí, ab lastre.—De Bilbao y escalas, vapor «Cabo Palos», de 1.214 tons., cap. Arramburo, ab efectes.

DESPACHADAS

Pera Cette y Marsella, vapor «Cabo San Sebastián», ab efectes.—Pera Vinaroz, llaud «Maria Rosa», ab efectes.—Pera Cette y Marsella, vapor «Andalucía», ab efectes.—Pera Barcelona, llaud «Montserrat» ab efectes.—Pera Barcelona, llaud «Manuelito», ab efectes.—Pera Barcelona, llaud «Anita», ab efectes.—Pera Cette y Marsella, vapor «Cabo Palos», ab efectes.

J. C. C.

EXTRANGER

Els días 18, 19 y 20 d' aquest mes dehuen celebrarse á Praga las festas del centenari del naixement del célebre historiador de la Bohemia, Francisco Palacky, qu' es anomenat pe 'ls

bons tcheques el pare de la nació, S' inaugura-
rà 'l monument que s' ha alsat en son honor en
una de las plassas públicas de Praga, y á n'
aquesta cerimonia com també á la festa de des-
cubrir son busto que s' ha posat en el Museu
del regne de Bohemia, hi concurrirán tots els
representants de la nació, sense diferencia d'
opinió política, que tant els vells tcheques
com els joves, senten el mateix amor á las glo-
rias de la patria.

A Fransa la nova cambra ha demostrat ja
que no consta ab una majoria fixa, de la que
'l govern se puga fiar. En la elecció de Presi-
dent al candidat del govern Mr. Deschanel ha
tingut sols una majoria de deu vots respecte
'l candidat radical Mr. Brisson; sent digne de
notarse que 'ls monárquichs y 'ls antisemitas
han votat á favor del govern. De manera que
continuant aixís las cosas resulta que Mr. Dru-
mont y 'ls seus partidaris son els árbitres de la
situació. En cambi de son apoyo han obtingut
l' indult de Max Regis y altres personas com-
promesas en els desordres de l' Argelia.

En las primeras sessions, els oradors que es-
tán al cap dels grups, han comensat la batalla
parlamentaria: Mr. Meline contestant á Mr. Mi-
llerand ha combatut el socialisme y Mr. Bour-
geois ha demanat que 's constituís una mayo-
ria verdaderament republicana, no poguentse
contar com á tal, si hi figuren els adherits.

Donada la composició de la Cambra, un mi-

nisteri moderat homogeni pot ésser fàcilment
vensut si totes las minorias s' ajuntan: per lo
que Mr. Bourgeois se posa á la expectativa.
presentantse com á partidari de la concentració
republicana.

Si es necessari acudir á un ministeri de
concentració, el president de la República, que
oblidant ó tal vegada sense oblidar los precep-
tes constitucionals se va permetre 'l luxu de
tenir opinió propia favorable als moderats,
haurá fet un paper ridícol.

Entre tant ja hi ha crisis, puig Mr. Meline
sortí derrotat en una votació.

Ultimament s' ha celebrat á Amberes, sense
caràcter oficial, un Congrés, en el que s' ha
tractat de la protecció que necessitan aquells
als que, havent complert la condemna imposa-
da pe 'ls tribunals, se 'ls torna la llibertat.

El tema no pot ser més interessant: durant
els debats s' han deixat sentir idees generosas:
s' ha demostrat que si la societat té dret de
castigar, té 'l deber de corregir: que s' han de
fer esforços perquè 'ls que han complert con-
demna puguin rehabilitarse, poguent entrar en
la categoria de treballadors honrats. S' ha
parlat també de la protecció que necessitan els
fills dels criminals y las demás criaturas mo-
ralment abandonadas.

Com entusiastas que som de tot lo que ten-
deixi á la mellora de la humanitat, desitjem
que aquestos principis, tancats avuy dins del
camp científich, tinguin prompte realisació
práctica.

Don Francisco Xavier Bonet y Clara

MORI Á BARCELONA

CONFORTAT AB LO SANT SAGRAMENT DE LA EXTREMAUNCIÓ

LO DIA 3 DE JUNY CORRENT, Á L' EDAT DE 25 ANYS.

— E. P. D. —

Sos pares, germana, cunyat, avias, nebots y demás familia y la Redacció
de LA SENYERA, pregan á sos amichs y coneguts, vulgan bé tenirlo present en
sas oracions y assistir á los funerals qu' en sufragi de son ánima se celebrarán
en la esglesia parroquial de Sta. María de Palamós, dimars prop vinent, dia
21 del corrent, á las 8 del matí y á las missas de perdó que 'l próxim dimecres,
dia 22 d' aquest mes, se dirán de las 6 del matí al mitj dia, siguent d' ofertori
las que se celebrarán de las nou á las dotze.

Lo dol se dona per despedit.

No s' invita particularment.

Obras

catalanas, publicadas per **L' AVENÇ**, se venen á casa d' en **OCTAVI VIADER**, de Sant Feliu de Guixols.

Imprenta y Encuadernació DE

OCTAVI VIADER

Gran assortit de llibres per el comerç, Còpiadors de Cartas y Telegramas.

Objectes pera escriptori de primera marca y bons preus.

Etiquetas pera mostres de taps: de cartulina blanca, á 1 pesseta 100; de cartulina alemana, á 1'50 pessetas 100; de tamanyo gran, á 3 pessetas 100; papé-tela, á 5 pessetas 100.

Capsas y sarróns pera mostres de taps, gran assortit.

DEMANAR MOSTRAS Y PREUS

FABRICA DE GORRAS Y CORBATAS
DE

Pere Berta

Carrer MAJOR, 32.—PALAMÓS.

Estém acabant de confeccionar un variat y complert assortit en gorras d' estiu de la més alta novetat.

CINTURÓNS per senyoreta, de gust últim y confecció esmerada.

CAMISAS, CORBATAS, COLLS y PUNYS de fil, etc.

Novetat, Varietat, Baratura.

LLIBRERIA Y CENTRE DE SUSCRIPCIONS

DE

Salvador Plaja Villena

Palamós.

Se serveixen tota mena d' obras á la bestreta y á plassos.

Representant á Palamós de la societat de Informes comercials y cobros atrassats, comisións, consignacións y representacións dels senyors

SATORRES y MADRENAS,

de BARCELONA.

J. BURELL & C^{ia}

CONSTRUCTORS

Vila y Vilá, 117.—BARCELONA

Especialitat en Yachts,

Llanxas de vapor, Remolcadors, Canúas, Canots, Llanxas de Salvamen', etc.

TALLER DE VELAMEN

Unich á Catalunya y á Espanya pera Yachts, tendas pera 'l camp, bany, cassera, etc.

Lonas inglesas y del pais

Direcció telegráfica, «**YACHTS**», BARCELONA

Casa constructora del bot de salvament de Sant Feliu de Guixols.

YACHTS fets per J. Burell: **Nitets, Atlant II, Atlant I, Niobe, Conqueridor I, Conqueridor II**, del Real Yacht Club de Barcelona.

NIOBE, constructor Burell, 3 primers premis.

Els Quatre Gats

Carrer de Montesión

Barcelona.

Local artistich. Café y begudas
d' inmillorable calitat.

La visita á **ELS QUATRE GATS**
es indispensable á tot bon "touriste,,

Excelent cuyna catalana.

Imprenta i Llibreria de L' AVENÇ
DE

Massó, Casas & Elias

Ronda de l' Universitat, 4.—BARCELONA

Cançons catalanes, harmonisades per
Enrich Morera.

*Sant Ramón, Plany, El comte Arnau, El Rossi-
nyol, Montanyes de Canigó, Els Segados, etc.*

Una, dos rals.

VENDA

Se ven una casa de molt bonas condicions,
situada á la Plassa de Sant Pere, d' aquesta
vila.

Informará D. JOAQUIM PUIGMACIÀ, far-
macèntich.—**PALAMÓS.**

ENCUADERNACIONS

Se fan de molt artísticas y económicas.—Es-
pecialitat en la encuadernació HOLANDESA-
ESPANYOLA.—Se compran llibres usats.

Octavi Viader

Rambla de A. Vidal.—S. FELIU DE GUIXOLS

SASTRERIA

LAS DOS AMÉRICAS

DE

JOAQUIM DAURA

13, UNIÓN, 13.—BARCELONA

Temporada d' ESTIU

Novetats del país y extrangeras.

Gran y variat assortit en

Géneros de color

Lanillas.

Cheviots.

Estams.

Meltons.

Géneros negres y blaus

Jergas.

Vicuñas.

Estams.

Armoures.

Gran assortit ab **PIQUES** per armillas y **ALPACAS** negres y de colers.

Actualment 's trova visitant 'ls pobles de **Palamós, Sant Feliu de Guixols y Palafrugell.**

MEDICAMENTS ACREDITATS

Recomenats per la Ciència Mèdica

Xarop de Hipofosfits GIMBERNAT

El millor de 'ls *tònics reconstituyents* coneguts, obre l'apetit, cura la *anèmia clorosis* (color: pàlits), enfermetats medulars, *histerisme*, *insomni*: de efectes sorprenents en las convallescenciass frasc **10** rals.

Xarop de Fosfat de Cals Gelatinós GIMBERNAT

De gust agradable com l' horchata, util per afavorir lo desenvolupament osseu y en la curació del raquitisme y escrofulisme, recomenat en los **embarazos y lactancia**: frasc 6 rats.

Vi de Nou de kola GIMBERNAT

Poderós aliment d'estalbi, regulador del cor, estimulant de las funcions digestivas y despertador de tot organisme empobrit: preu **8** rals.

Vi Iodo Tánich fosfatat

De millors resultats que l' **oli de fetge de bacallá** en la tisis, escrofulisme, debilitat general y menstruacions penosas: preu **8** rals.

Licor dinamogénich GIMBERNAT

A base de Morruol (principi actiu del oli de bacallà nogal y lacte fosfat de cals: frasc **12** rals.

Pastillas GIMBERNAT Cloro-boro-sódicas á la Cocaína

Contra las enfermetats de la boca, y laringe. Conservan la veu y evitan la fatiga: preu **8** rals.

Venta al por mayor. Farmacia del autor, Conde del Asalto, 14, Barcelona.

DETALL EN TOTA LAS FARMACIAS

PALAMÓS. D. JOAN VILAR, FARMACEUTICH.

La Senyera

Setmanari catalá

Redacción y administración,

Carrer MAJOR, 27.—PALAMÓS

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Palamós, tres mesos.	1,50 pessetas
Fora, » »	2'00 »
Estranger y Ultramar, 1 any	12'00 »
Número solt.	0'15 »

Anuncis y comunicats, á preus convinguts.
No 's tornarán 'ls originals.

Pasteria inglesa

D' EN

Alfons Vilarasau

Carrer de PELAYO, 6, bis.

BARCELONA

Especialitat en **lunchs.**

Se recomana á tots los estudiants. Als que
sian fills de PALAMÓS y ensenyin LA SENYERA,
gran rebaixa de preus. Un *bard*, 0'10 pessetas.

Establiment de
Fèlix Pla Garriga

Antiga casa d' en PLÁCIDO

Carrer MAJOR, N.º 32 y 33.--Palamós

Aproximantse la **FESTA MAJOR** de aquesta agradable població, trovarán desde are, gran existencia de tot lo que se tinga de menester per passar una FESTA ab tota esplendides com son: gran assortit de OLLAS, CAS-SOLAS (llauna y ferro), VINAGRERAS, PLATS y SOPERAS de totas formas y tamany, CU-BERTS, GANIBETS, etc., etc., en qui cuasi está de mes dir, que tractantse de aquestas cosas ningún pot servir al públich ab mes amplitut y baratura que la casa de 'n **PLA** ó siga antiga de 'n PLACIDO.

Gran baratura en sombrillas, varos y cinturóns.

En aqueles días de FESTA MAJOR hi haurá treballs de reposteria y dolceria extraordinaris.

Se venen gaseosas, cervezas y sifóns.

Preu ficsso.

Estampa d' en Octavi Viader, S. Feliu de Guixols.